

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/53/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5621203160
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5621203160.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. H. XX, okres M. G., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky H. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. H. XX, okres M. G. a otca H. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/X, T., D., Č. A., toho času D. H. XX, okres M. G., v konaní o návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti a o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

Maloletý D. F., nar. XX.XX.XXXX sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 20P/53/2021, zve r u j e do osobnej starostlivosti otca.

odôvodnenie:

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 16.08.2021 návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého D. F., nar. XX.XX.XXXX spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd zveril maloletého do jeho osobnej starostlivosti. Návrh na rozhodnutie vo veci samej a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia má totožný obsah. Otec návrh odôvodnil tým, že maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 28.05.2015, č. k. 5P/42/2015 (zrejme správne má byť 5P/11/2015) zverený do osobnej starostlivosti matky a on bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 60 eur mesačne. Nad výchovou maloletého bol nariadený dohľad. Matka synovi poskytovala osobnú starostlivosť. Počas celého obdobia sporadicky požívala vo zvýšenej miere alkoholické nápoje. V čase, keď bola pod vplyvom alkoholu, starostlivosť maloletému poskytovali matkine sestry, ktoré žijú v jednom dome. Každý rok sa stávalo, že matka zmizla z domu aj na niekoľko dní, vtedy otca matkine sestry pravidelne kontaktovali a on z Prahy pricestoval na Slovensko. Táto situácia sa opakovala takmer každý rok v lete. Tak sa stalo aj pred týždňom, matka maloletého sa zdržiava na neznámom mieste. Otec uviedol, že ukončil prácu v Prahe a pricestoval za synom na Slovensko a poskytuje mu každodennú osobnú starostlivosť. Matka dostávala opakovane šance na nápravu, ale vždy zlyhala. Pred mesiacom začala protialkoholickú liečbu v Sučanoch, ktorú po piatich dňoch ukončila. Matkin problém s požívaním alkoholických nápojov je dlhodobý. Otec uviedol, že sa rozhodol žiť na Slovensku, aby syn nemusel meniť školu a učiť sa v českom jazyku. Sestry matky mu povolili bývať so synom v ich spoločnom dome. Otec si hľadá zamestnanie a chce si na Slovensku vytvoriť podmienky pre starostlivosť o syna. So synom má veľmi dobrý vzťah, syna pravidelne navštevoval, plnil si vyživovaciu povinnosť. Syn chodieval ku nemu na prázdniny.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére otca, ktorý

zabezpečuje jeho starostlivosť. Ako otec uviedol v návrhu, ukončil prácu v Prahe a pricestoval za synom na Slovensko, aby mu mohol poskytovať každodennú osobnú starostlivosť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

14. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletého. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý. V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Podaným návrhom sa otec domáha zverenia maloletého D. do jeho osobnej starostlivosti. Dôvodom je, že matka má dlhodobý problém s požívaním alkoholických nápojov a nezabezpečuje starostlivosť o maloletého. Z úradnej činnosti súd zistil, že o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému D. už bolo rozhodované v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 5P/11/2015. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 28.05.2015, sp. zn. 5P/11/2015, bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 60 eur mesačne. Súd zároveň uložil nad výchovou maloletého dohľad, ktorý sa vykonáva prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš jedenkrát za dva mesiace.

15. Vychádzajúc z návrhu považoval súd za osvedčené, že otec aktuálne zabezpečuje starostlivosť o maloletého. Súd mal preukázané, že v čase rozhodovania matka, ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti, maloletému nezabezpečuje riadnu a vhodnú starostlivosť. Matka má dlhodobý problém s požívaním alkoholických nápojov a aj niekoľko dní nevedia ani jej najbližší príbuzní (matkine sestry, s ktorými žije v rodinnom dome), kde sa nachádza. Ako vyplýva aj zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 03.09.2021, situácia, že matka opúšťa dieťa sa stáva opakované. Zmizla aj na niekoľko dní, syna ponechala bez dozoru, zdržiavala sa na neznámych miestach. Z úradnej činnosti a výpovedí rodiny, ako aj otca maloletého je nám známe, že požívala v zvýšenej miere alkoholické nápoje. Otec aktuálne spolu s maloletým býva v rodinnom dome na adrese D. H. X. Rodinný dom je v osobnom vlastníctve sestier matky. Otec má od oboch vlastníčok súhlas, že v dome môže bývať spoločne aj s maloletým D.. K dispozícii má jednu izbu, ktorá je zariadená starším nábytkom. Dieťa má vlastné lôžko, aj priestor na hranie. Od príchodu otca sa hygiena v izbe, ktorú užívala predtým matka so synom výrazne zlepšila. Ostatné priestory domu užíva rodina spoločne. Otec maloletého pracoval do polovice augusta 2021 v Českej republike, v Prahe. Prácu v Českej republike ukončil a presťahoval sa na Slovensko, aby svojmu synovi mohol poskytovať každodennú starostlivosť. Plánuje sa evidovať na tunajšom úrade práce a aktívne si hľadá zamestnanie. Otec má s maloletým D. veľmi dobrý vzťah, maloletý ho rešpektuje. Otec maloletému zabezpečil všetky potrebné veci a pomôcky do školy. Maloletý pri pohovore uviedol, že si praje byť zverený do starostlivosti otca. Mama často požíva alkoholické nápoje. Stáva sa že z domu odíde a nepríde aj niekoľko dní. Otec sa o neho dobre stará. Má otca rád. Otec je prísnejší, musí pri ňom dodržiavať pravidlá, ale vychádzajú spolu dobre. Matka maloletého bola čase šetrenia pomerov zo strany kolízneho opatrovníka už doma. Býva v prístavbe rodinného domu. Pripravovala jedlo pre maloletého aj otca. Uviedla, že súhlasí so zverením maloletého do starostlivosti otca. Je pravda, že nedokáže kontrolovať požívanie alkoholických nápojov. Naposledy keď odišla, bola preč aj dvanásť dní. Nevie, prečo to urobila, nechce sa vyjadriť ani k tomu, kde sa zdržiavala v uvedenom čase. Je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie na úrade práce. Od polovice septembra chce nastúpiť na aktívne práce. Z aktívnych prác bola predtým vyradená z dôvodu neospravedlnených absencií.

16. Vzhľadom na aktuálnu situáciu a zistené pomery v rodine, je otec jedinou osobou, ktorá momentálne môže a aj zabezpečuje starostlivosť o maloletého. Matka dlhodobý vedie nezodpovedný spôsob života. Jej správanie je nepredvídateľné, dieťa opúšťa a nezabezpečuje mu riadnu starostlivosť. Preto súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na vydanie navrhovaného neodkladného opatrenia, teda zverenia maloletého do starostlivosti otca. Hoci by bolo možné konštatovať, že aktuálne už dieťa nie je v ohrození, otec pricestoval z Prahy, aby mu zabezpečil každodennú starostlivosť, vzhľadom na

skutočnosť, že maloletý je právoplatným rozhodnutím súdu zverený do osobnej starostlivosti matky, bolo potrebné neodkladným opatrením, s poukazom na zmenenú situáciu v rodine, rozhodnúť o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca do času, kým súd rozhodne vo veci samej.

17. O návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloletého Petra bude súd rozhodovať vo veci samej. Po vykonaní potrebného dokazovania a jeho vyhodnotení súd rozhodne vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).